

สรุปสาระสำคัญของกิจกรรม KM

วันที่ 14 กันยายน 2566

หัวข้อ “เขียนชื่อด้วยอักษรอียิปต์โบราณ”

โดย อาจารย์จิระศักดิ์ อัจฉริยยศ

เขียนชื่อด้วยอักษรอียิปต์โบราณ Egyptian Hieroglyphs มีภาษา-ตัวอักษร-ภาพ เกิดขึ้นเมื่อราว 3,000-3,500 B.C. in Mesopotamia ได้มาจาก Greek 3,100 B.C.

Greek: Hieros=Sacred/glyph=carve

Ancient Egyptian : medu = word/netjer=god

อาร์กซ์-Script-เล่าอาณาจักรโบราณ เชื่อเรื่องโลกหลังความตาย

Rosetta Stone Found in 1799 Jean-François, Champollion, deciphered in 1822 สามารถแกะสลักภาษาอียิปต์ได้

ในปี 1799 นายทหารวิศวกรคนหนึ่งขุดพบโบราณวัตถุที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ชิ้นหนึ่ง ที่ปัจจุบันเรียกว่า “ศิลาจารึกโรเซตต้า” (The Rosetta Stone) ที่มีจารึกเป็นตัวอักษร 3 แบบ คืออักษรภาพ อักษรลายมือ และอักษรกรีก เมื่อกองทัพฝรั่งเศสพ่ายแพ้ต่ออังกฤษ ต้องมอบวัตถุโบราณของอียิปต์ให้กับอังกฤษ รวมทั้งศิลาจารึกโรเซตต้า ที่ปัจจุบันตั้งแสดงอยู่ที่พิพิธภัณฑสถานอังกฤษ

คณะนักสำรวจของนโปเลียน เก็บข้อมูลทุกด้านของอียิปต์โบราณ ทำให้คนทั่วไปได้รับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับอียิปต์ แต่ความเข้าใจเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของอียิปต์โบราณยังไม่เกิดขึ้น เพราะความเข้าใจดังกล่าว ต้องมาจากความสามารถในการอ่านอักษรภาพ แม้แต่คณะนักสำรวจของนโปเลียน ที่บันทึกเรื่องต่าง ๆ ของอียิปต์โบราณไว้มากมาย ก็ยังเกิดการเข้าใจผิด เมื่อคนพวกนี้ได้ไปเห็นวิหารคาร์นัค ที่เมืองลักซอร์ ก็เข้าใจว่า วิหารนี้คือ พระราชวัง “แวร์ซายส์” ของฟาโรห์อียิปต์

เพราะเหตุนี้ การจะเข้าใจอียิปต์โบราณได้ จึงอยู่ที่ความพยายามและความสำเร็จในการไขความลับของศิลาจารึกโรเซตต้า ที่มีการจารึกข้อความด้วยภาษาเขียน 3 แบบ ศิลาจารึกนี้เขียนขึ้นในสมัยปโตเลมีที่ 5 (205-180 ปีก่อนคริสตกาล) แม้ขอบศิลาจารึกในส่วนอักษรภาพจะเสียหาย จนไม่มีประโยคท่อนไหนสมบูรณ์เลย แต่ส่วนอักษรกรีกก็สมบูรณ์ พอที่จะเข้าใจความหมายในส่วนของอักษรภาพและอักษรลายมือ

หลังจากค้นพบศิลาจารึกโรเซตต้ามาแล้ว 20 ปี ในปี 1822 ฌอง ฟรังซัว ชามโพลลิอง (Jean-Francois Champollion) ก็ประกาศอย่างมั่นใจว่า เขาสามารถถอดความลับของอักษรภาพอียิปต์ออกมาได้แล้ว เมื่อประกาศความสำเร็จ ชามโพลลิองมีอายุเพียง 32 ปี ตามปกติแล้ว นักภาษาศาสตร์ต้องใช้เวลาชั่วชีวิตจึงจะบรรลุความสำเร็จแบบพลิกประวัติศาสตร์ได้ แต่ชามโพลลิองหลงใหลในอียิปต์โบราณ มาตั้งแต่อายุ 12 ขอบ และนับจากนั้นมา ก็มุ่งมั่นที่จะถอดความลับของอักษรภาพ เขาใช้เวลาหมดไปกว่า 20 ปีในการศึกษาภาษาตะวันออก เช่น อารบิก สันสกฤต เปอร์เซีย รวมทั้งภาษาจีนโบราณ ที่เขาคิดว่าจะช่วยในการเข้าใจภาษาอียิปต์โบราณ ชามโพลลิอง ก็เหมือนนักภาษาศาสตร์หลายคนในเวลานั้น ที่คิดว่า อักษรภาพอียิปต์เป็นอักษรที่มีความหมายเป็น “ความคิด” เช่น ตัวอักษรภาพ “นกฮูก” หมายถึง นกฮูก แต่เขาก็เชื่อว่า ในเวลาเดียวกัน คำคำนั้น ก็มีความหมายเป็น “เสียง” เช่น ตัวอักษรภาพ “นกฮูก” เป็นคล้ายๆ กับพยัญชนะ ที่ออก

เสียงเทียบได้กับคำในภาษาอังกฤษว่า “เอ็ม” (M) ความพยายามของชาวมโพลีออง ในการเปรียบเทียบ ข้อความอักษรภาพกับข้อความในภาษากรีซ ที่อยู่ในศิลาจารึกโรเซตต้า เหมือนเป็นเรื่องราวการสืบสวนที่ ซับซ้อน เพราะไม่ใช่เรื่องง่ายเลย ที่จะเปรียบเทียบ 2 ภาษานี้ แต่หัวใจสำคัญอยู่ที่ พระนามของฟาโรห์และ ราชินี จะเขียนอยู่ในวงกลมเรียวยาวทรงรูปไข่ วงกลมนี้คือ “วงแหวนอมตะ” (Ring of Eternity)

ชาวมโพลีอองดูข้ออักษรภาพที่เขียนในวงกลม เมื่ออ่านเปรียบเทียบในภาษากรีซ ออก “เสียง” ได้ว่า “ปโตเลมี” และ “คลีโอพัตรา” เมื่อย้อนกลับไปดูชื่อ 2 ชื่อนี้ ที่เขียนเป็นตัวอักษรภาพในวงแหวนอมตะ ชาวมโพลีอองรู้ทันทีว่า เขาเดินมาถูกทางแล้ว คือตัวอักษรภาพแต่ละตัว มีความหมายเป็นพยัญชนะ ที่เป็นตัวแทน “เสียง” ต่อมา ชาวมโพลีอองก็สามารถอ่านอักษรภาพที่เป็นชื่อพระนาม จารึก และประโยคสั้นๆ

- อักษรอียิปต์โบราณ
- Demotic (อียิปต์โบราณที่ทำให้ง่ายขึ้น)
- กรีกโบราณ (ภาษา) เช่น นก-ตรงกับเสียงอะไร

"อักษรเฮียโรกลีฟิค" (Hieroglyphic) เป็นอักษรภาพของอารยธรรมอียิปต์ที่เก่าแก่ รองแค่อักษรลิ่ม เท่านั้น บันทึกที่ปรากฏอักษรเฮียโรกลีฟิค ที่เก่าแก่ที่สุดที่ค้นพบอายุประมาณ 3,400 ปี อักษรเฮียโรกลีฟิค ใน ความเชื่อของชาวอียิปต์ยุคหนึ่งเกิดจากการสร้างสรรค์ของ เทพธอธ (thoth) เทพเจ้าแห่งปัญญา คนอียิปต์ เรียกว่า "คำพูดของพระเจ้า" แต่คำว่า "เฮียโรกลีฟิค" เป็นภาษากรีกโบราณที่แปลว่า "จารึกศักดิ์สิทธิ์"

ชาวอียิปต์โบราณ สลักอักษรเฮียโรกลีฟิค ไว้ตามผนังหิน,ดิน เป็นรูป สัตว์ มนุษย์ เทพ เพื่อสื่อ ความหมายตามภาพ หรือการบันทึกในกระดาษที่ทำจาก"ต้นปาปิรุส"(papyrus) เรียก"กระดาษปาปิรุส"

แต่การจะค้นพบ"อักษรเฮียโรกลีฟิค"นั้นก็ยุคของนโปเลียน ซึ่งขยายอาณาเขตมาถึงอียิปต์และค้นพบกับ"ศิลาโรเซตตา"(Rosetta stone) ซึ่งเป็นแท่งศิลาที่ทำจากหินบะซอลต์

อักษรอียิปต์โบราณ เป็นสัญลักษณ์ที่ใช้ในระบบการเขียนที่เป็นทางการของอียิปต์โบราณ ภาษากอักษรอียิปต์โบราณของชาวอียิปต์โบราณนั้นสามารถจดจำได้ง่ายเมื่อเปรียบเทียบกับภาษากอักษรอียิปต์โบราณอื่น ๆ เนื่องจากรูปแบบและความงามที่แตกต่างกัน สัญลักษณ์มีหลายรูปแบบ มีตั้งแต่ภาพลายเส้นธรรมดาไปจนถึง ภาพวาดสัตว์ ผู้คน และวัตถุที่ซับซ้อน

โดยรวมแล้วมีอักษรอียิปต์โบราณหลายร้อยตัว โดยจำนวนมักจะอยู่ที่ประมาณ 1,000 ตัวอักษร ซึ่ง น้อยกว่าภาษากอักษรอียิปต์โบราณอื่น ๆ ส่วนใหญ่ แต่ก็ยังเป็นจำนวนที่ค่อนข้างมาก อักษรอียิปต์โบราณจะ เป็นภาษาที่ตายแล้ว แต่สัญลักษณ์ รูปแบบ ความหมาย และต้นกำเนิดในตำนานที่ลุ่มลึกทำให้อักษรอียิปต์ โบราณยังคงอยู่

อักษรอียิปต์โบราณแบ่งเป็น 3 อย่าง

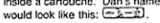
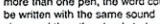

1. Ideogramme/Logogramme คือ หนึ่งตัวแทนสิ่งหนึ่งเลยมีเสียงด้วยเหมือนอักษรจีน ญี่ปุ่น เกาหลี เช่นอ่านว่า RA แปลว่าพระอาทิตย์หรือเทพเจ้า หรือ Rc แปลว่า ปาก หรือ Pr แปลว่าบ้าน

2. Phonogramme คือ เหมือนตัวสะกด ก หรือ ข เช่นถ้าเป็น Pr จะอ่านว่า Per dA. แปลว่าบ้าน คือ สัญลักษณ์ของความยิ่งใหญ่ทั้งหมดนี้แปลว่าบ้านใหญ่ คำนี้เลยแปลว่า ฟาโรห์

3. Determinative คือ เหมือนลักษณะนามให้บอกว่าเป็นใครอยู่ในคราสไหนเช่น สิ่งที่เราเห็นนี้เป็นคน สิ่งนี้เห็นนี้เป็นสัตว์ หรือเป็นสิ่งของ สมมุติคนชื่อหนึ่งชื่อ หนึ่ง ถ้าเราเติมรูปผู้ชายเข้าไปข้างหลังก็จะบอกว่าหนึ่ง คือผู้ชาย และถ้าหนึ่งแล้วเราเติมรูปผู้หญิงไปข้างหลังก็จะบอกว่าหนึ่ง คือ ผู้หญิง ยกตัวอย่างเสียงนี้อ่านว่า nfr ซึ่งเรารู้จักกันว่ามันคือ nefer ซึ่งแปลว่า ดี แปลว่า สวย เช่นบ้านที่สวยงาม คุณหาสนที่สวยงาม หรือสิ่งก่อสร้างที่สวยงาม และสามจุดแปลว่า ไท เป็นตัวบอกว่าเป็นพหูพจน์ ให้เดาดูว่าไทที่มีความสวยงามอยู่หน้าไท คนไท ทั้งหมดรวมกัน nfr จึงแปลว่าเหล่า แปลว่าเปียร์ ภาพถัดไป ผู้ชายคนนี้หล่อมี nfr เข้ามา ภาพถัดมาผู้หญิงคนนี้สวย nfr และก็มีผู้หญิง

Hieroglyphs chart

Hieroglyphs chart

A 	N 	Seated Man
B 	O 	Seated Woman
C 	P 	Seated god
D 	Q 	Cartouche
E 	R 	Plural Strokes
F 	S 	<p>The ancient Egyptians used pictures for writing. Each picture stands for either a sound or an idea. To write a word, Egyptians would spell out the word with the hieroglyphs that stand for sounds. Then they would add a hieroglyph that stands for an idea. These idea hieroglyphs are called determinatives. For example, a person named Dan could use the sound signs for D, A, and N, and follow those with the determinative for a man. Names could be put inside a cartouche. Dan's name would look like this: </p> <p>If there was more than one of something, the plural hieroglyph would be added. For example the word <i>pen</i> could be written with the sound signs for P, E, and N. For more than one pen, the word could be written with the same sound signs and then the plural strokes, which would look like this: </p>
G 	T 	
H 	U 	
I 	V 	
J 	W 	
K 	X 	
L 	Y 	
M 	Z 	

You may have seen other Egyptian alphabet lists that look different than this one. That is because the Egyptians did not use all the same letters we use. To have a hieroglyph for each English letter, we have to use some signs that have similar sounds.

เป็น chart แบบง่าย ๆ จะได้เขียนชื่อตัวเองโดยดูจาก chart นี้ ถ้าเป็นผู้ชายให้ใส่เขียนสัญลักษณ์รูป Seated Man ถ้าเป็นผู้หญิงให้เขียนสัญลักษณ์รูป Seated Woman แต่ทุกชื่อต้องอยู่ใน Cartouche การที่เขียนชื่อใน Cartouche แค่ว่าจะช่วยปกป้อง ส่วนใหญ่ชื่อ เทพเจ้า ราชินี ก็จะอยู่ใน Cartouche เขียนยังไง ภาษาอียิปต์โบราณมันเป็นภาษาที่ไม่มีสระหรือสระไม่ต้องเขียนก็ได้เหมือนภาษาอาหรับปัจจุบัน สระไม่จำเป็นต้องเขียน แล้วจะรู้ได้ไงว่าอ่านว่าอะไร เช่น คำนี้แปลว่ามี drt เวลาจะทำชื่อของตัวเองพยายามตัดสระเช่น ยกตัวอย่าง Virun เก็บสระก็ได้หรือใช้คำว่า VRN ตัว V ก็เขียนเป็นรูปงู และเขียนสัญลักษณ์ R

และเขียนสัญลักษณ์ N ตามรูปเป็นรูปน้ำ คราวนี้ก็ได้ชื่อตามสัญลักษณ์ที่เราเขียนตามรูป และเขียนชื่อให้อยู่
ใน Cartouche

ช่วงท้ายจะเป็นการฝึกเขียนชื่อตนเองแล้วเอามาให้ดูว่าเขียนถูกต้องไหมตามอักษรอียิปต์โบราณ ตาม
ตัวอย่าง Hieroglyphs chart

ด.ช. ๐.